

NOVOSTRAŠECKÝ MĚSÍČNÍK

ZPRÁVY Z REGIONU

prosinec

2006

Z HISTORIE OBCE TŘTICE

Asi 3 km od ukončeného úseku dálnice Praha Karlovy Vary za Novým Strašecím se rozkládá malebná vesnička Třtice. Podle nálezů zuhelnatělé pšenice a několika kusů štípané industrie bylo místo osídleno již v době kamenné (pře 6 tisíce lety). První písemné zprávy jsou ovšem až ze 14. století. Pojmenování je odvozeno podle dr. Profouse od trstnaté rostliny (trst' obyčejná čili rákos obecný , třtí – malý rákos, Třtice – místo, kde roste třtí). Jan Brabec v této souvislosti připomíná i „trstenickou stezku“, která vedla zdejším podmáčeným terénem. Podle zápisů se majitelé obce rychle střídali a s nimi se měnila i panství, ke kterým ves patřila – Mšec, Křivoklát, možná hrádek Jivno, krušovické panství i Česká koruna. Posledním majitelem nájemného dvora byl Václav Kasalický, který byl 8. 10. 1941 zatčen a jako bývalý československý důstojník a náměstek sokolské župy umučen v koncentračním táboře v Osvětimi.

Nejzajímavější stavbou ve vsi je kostel sv. Mikuláše. Původně gotická stavba prodělala ve druhé čtvrtině 18. století pronikavou rekonstrukci podle návrhu architekta Fr. I. Prée, při níž získala barokní podobu. V době kolem roku 1840 byl kostel upraven do dnešní podoby. Největší záhadou kostela je kámen na východní straně za kněžištěm, který nese záhadný, dosud nerozluštěný nápis. Hlavní oltář z roku 1881 namaloval Z. J. Bernard. Roku 1875 byla na postranní oltář přivezena socha Panny Marie z pražského kostela sv. Maří Magdaleny na malé Straně v Karmelitské ulici. Unikátní cínová křtitelnice patří dnes k expozici hradního muzea na Křivoklátě. Z několika zvonů zbyl na věži díky válkám jen zvon sv. Trojice.

Od roku 1776 měla obec školu. V roce 1928 byl do vsi zaveden telefon a o rok později se poprvé rozsvítilo elektrické světlo. Dnes tu kromě dvou soukromých hospod a dvou obchodů najdete 402 stálých obyvatel. V obci byl již zbudován vodovod a kanalizace.

Na katastru obce leží rybník Bucek s rozlohou 24,5 ha, o kterém ještě v roce 1725 nebylo ani zmínky. Pod hrází stával do roku 1931 Budský mlýn, známý pod názvem posledního majitele Václava Fouska – Fouskův mlýn. Také dva chráněné duby letní, staré více než 400 let, zpevňují svými kořeny hráz.

V mělkém údolí mezi rybníkem Bucek a silnicí Třtice – Nové Strašecí (nedaleko od silnice Praha – Karlovy Vary) se rozkládá maličká chráněná přírodní rezervace (vyhlášená již v roce 1952) V Bahnách, s řadou chráněných rostlin i živočichů (kostřava luční, trojzubec poléhavý, rákos, suchopýr, rosnatka okrouhlostá a tučnice obecná). Vrstva rašeliny tady dosahuje síly i 320 cm, a proto se dokonce těžila pro potřebu lázní Mšené u Budyně.

V současnosti je rybník Bucek (malý i velký) a soustava tzv. mšeckých rybníků (Velká a Malá Punčocha, Mlýnský, Pílský, Bilský a Červeňák) spojených potokem zvaným Kačák, centrem rekreační oblasti chatařů. Na Bucku leží i několik kempů, takže se stává přirozeným centrem pro vodní rekreaci, houbaření v rozsáhlých lesích a cykloturistiku.

zdroj: <http://www.novestraseci.cz/novostrasecky-mesicnik/?pageshowing=3#msg159>

Co skoro přinesl Mikuláš?

Třtice - Ve Třtici se místním dostalo zvláštní nadílky. Z peněz získaných obcí jako grant Fondu sportu a volného času poskytovaného Středočeským krajem bylo vybudováno oplocení dětského hřiště. V návaznosti na fotbalové hřiště za sportovními kabinami vzniklo víceúčelové sportovní hřiště, které od silnice dělí jen svažité břeh. Právě blízká silnice zvyšovala nebezpečí úrazu hrajících dětí. Aby míče nepadaly do vozovky, firma Jiří Kopřiva z Rakovníka podle zadání obce postavila kolem části hřiště plot v délce 42 metrů, 4 metry vysoký. Stavba byla dokončena v listopadu 2006 a tak děti dostaly s mírným předstihem nezvyklou mikulášskou nadílku. Spolu s obcí Třtice naděloval svojí dotací ve výši 40 tisíc korun z Fondu sportu a volného času Středočeský kraj.

TÝDENÍK PRO RAKOVNICKO A NOVOSTRAŠECKO

RAPORT

Číslo 43

Úterý 24. říjen 2006

Na okrese nestraníci a komunisti

OKRES (hib). Na okrese Rakovník přišlo k volbám jen 22322 z celkového počtu 44105 zapsaných voličů. Platný volební lístek odevzdalo ještě o sedm lidí méně. Tedy 50,63 %.

Jak by se mohlo zdát, nižší volební účast v komunálních volbách nahrává subjektům, které se mohou opřít o stranickou disciplínu a tudíž velkým politickým stranám. Podle volebních výsledků to ovšem platí pouze pro větší sídelní celky. V rakovnickém regionu vyhrála na celé čáře sdružení nezávislých kandidátů a místní volební sdružení. Tato volební uskupení získala celkem 58,61% všech platných hlasů. Až daleko za nimi se objevuje KSČM s 12,24%, ODS s 11,33% a ČSSD se 7,25% hlasů.

Nejnižší a nejvyšší účast

Zdaleka nejnižší účast měla obec Mšec, a to 27,63 %. Druhou nejnižší účast zaznamenalo město Rakovník (36,18%) a na třetím místě skončila obec **Třtice** (38,86%). Naopak nejvyšší volební účast zaznamenali v obci Karlova Ves (94,23%), Nezabudicích (84,63%) a Václavech (84,09%). Shodou okolností je právě Karlova Ves jedinou obcí v regionu, kde se stávající starosta vůbec nedostal do zastupitelstva.

Sportovní naděje ve Třtici

Splní se Anežce sen o paralympiádě v Číně?

Třtice - Že má Třtice mistry ČR v Truck Trialu ve třídě S3 je po posledním závodě sezony v Postoloprtech už každému jasné. Posádka vozu Praga V3S Roman Mašek a Jiří Kačer s číslem 320 skončila nad očekávání a v celkovém pořadí obsadila 1. místo republikového šampionátu a navíc posádka Roman Mašek s Ludkem Zukriegelem, kteří s číslem 325 jeli první společnou sezonu, si vyjela pěkné 6. místo.

Na vesničku z Rakovnicka se 420 obyvateli více než slušný výkon. Jenže Třtice má i své další sportovní hrdiny. Že zde roste nadějná běžkyně je zatím tak trochu mediálním tajemstvím. **Anežka Vejražková** (navštěvuje 9. třídu ZŠ ve Mšeci) se dostala díky Sportovnímu svazu Spastic Handicap Teplice na svůj první mezinárodní závod v Assenu v Holandsku. Tomu však předcházely závody v Bratislavě, kde vyhrála a Mistrovství ČR v Bílině. Ačkoli do Holandska jela teprve získávat zkušenosti, probojovala se až do finále a zaběhla své osobní rekordy ve sprintu na 100 a 200 metrů ve třídě T38. Ostatně nebyl to závod ledajaký. Šlo o Mistrovství světa IPC v atletice, kterého se účastnilo 78 zemí světa.

Česká republika, kterou mimo jiné zastupovali i tři mladí běžci ze Středočeského kraje (dvě dívky a jeden chlapec), skončila v celkovém pořadí národů desátá. A to, že Anežka je opravdu talent, potvrzují i průměrné časy, které jsou lepší, než v jejím věku mívala naše reprezentantka z paralympiády v Sydney. Možná proto byla Anežce svěřena i čest doprovázet státní vlajku. Anežka běhá od svých dvanácti let a její první závody byly na běžích okolo Třtice - Vánoční běh na Štěpána a lesní běh kolem Punčochy v červenci. A její sportovní sny? Reprezentovat ČR na paralympiádě v Číně.

Tereza Hejdová

RAKOVNICKÝ DENÍK

Rakovnický deník - 18.10.2006

Literární střevíčky pro Terezu

Třtice/Rakovník - Tereza Hejdová ze Třtice už sice Gymnázium Zikmunda Wintra v Rakovníku absolvovala, ale literárních pokusů se nevzdala.

Ocenění v soutěžích
Nejnovější ocenění si přivezla z Čelákovic. Zabodovala rovnou ve dvou soutěžích. Ta první byla soutěž MŠMT a její téma "Co Čech, to lidumil?" Terezu zřejmě zasáhlo osobně, protože v průběhu prázdnin zaslala hned několik povídek. A protože porota hodnotila jednotlivé práce anonymně, obsadila Tereza 1. a 2. místo v kategorii próza nad 18 let. Oblast poezie
Složitější byla soutěž pořádaná Městskou knihovnou Čelákovice. Přestože letos běžel již 5. ročník, účastnila se ho Tereza vůbec poprvé. Za prózu a publicistiku si přivezla diplom v podobě 3. místa. V oblasti poezie na žádné ocenění nedosáhla. O to víc ji zajímal rozhovor s porotci, kterých bylo celkem osm. Básník Martin Petiška, syn prozaika Eduarda Petišky, to řekl nejjasněji. "Zdá se, že už dávno mezi začínající autory nepatříš. Je čas na skutečnou sbírku v řádném vydavatelství." Básník Pavel Kukul byl sdílnější: "Tvoje kolekce prací vždycky překvapí. Všichni autoři, kteří se kdekoli jakkoli umístili, sází na jistotu. Posílají práce vyzkoušené, takže se jen v různých soutěžích mírně obměňují. Ty vždycky pošleš i něco, co jsi nikdy nevyzkoušela. Experimenty ukazují, že začínáš být i praktik v poetice a teorii literatury, ale zároveň tě stačí mimo jakékoli možné srovnání. Mně osobně se to líbí, protože se občas musím podívat i na teorii něčeho, do čeho bych se sám nepustil. Ostatně vím, že ty se pak budeš pít po tom, jestli to bylo dobře a kde tě bota tlačí. A já se přiznám, že básnické střevíčky ti fakticky sedí."
Další nabídka
Porotce Miroslava Kovářika zaujala Terezina poezie natolik, že jí nabídl účast v pořadu Zelené peří v Českém rozhlase." Myslím, že tohle je zatím nejvíc, co jsem mohla od jakékoli soutěže očekávat," shrnula Tereza svoji účast na soutěži.
Magdalena Pokorná

RAKOVNICKÝ DENÍK

Rakovnický deník - 7.10.2006

Posvícenský křest

Třtice - Obyčejné nedělní odpoledne. Vlastně vůbec ne obyčejné. Posvícenské - a k tomu slavnostní. Posvícenské tak jako každý rok, slavnostní výjimečností okamžiku. V Třtici se totiž narodily dvě knížky. Jedna (ne) pohádková, kde se to čerty jen hemží, druhá mnohem menší formátem i obsahem, zato ale křehce poetická, odrážející ve verších dívčí pohled na svět. Nedělní posvícenské odpoledne bylo vybráno jako nejvhodnější pro křest těchto "dvojčat", na které v místním společenském sále už čekala kolébka, tradičně vítající nové občanky. Příjemná výzdoba, včetně ukázek z různorodé tvorby Terezy Hejdové a vynikající ilustrátorské práce Lenky Hejdové, hudba a nejrůznější lahůdky a nápoje doplňovaly atmosféru této události.
Lívie Klausová
Starosta obce, pan Luboš Hejda, hned v úvodu omluvil neúčast té nejhlavnější "kmotry- sudičky", paní Lívie Klausové, jež zaslala autorkám osobní dopis s vysvětlením své nepřítomnosti a přáním úspěchu. Hned poté se ujal slova vesele i vážně, ale převážně zasvěceně, profesor gymnázia v Novém Strašecí, pan Václav Vodvářka. S profesorskou důkladností rozebral obě díla a vyjádřil radost nad jejich vydáním. Slovo mluvené vystřídala hudba a zpěv v podání písničkáře Bena Trávníčka, který přijel až z Vysočiny. Lenka Hejdová, ilustrátorka Čertovských (ne) pohádek, přečetla ukázkou z této knížky, a sice pohádku o Barabáškově a Uriáškově, čertech druhé kategorie, působících přímo ve Třtici. Její dcera Tereza Hejdová seznámila posluchače se svojí novou a víceúčelovou sbírečkou básní Všech pět "P", jež může sloužit současně i jako kalendář, pravítko nebo záložka a z níž přečetla několik básniček. Literární "dvojčátka" byla něžně uložena do kolébky a pohoupána jak panem starostou, tak panem profesorem Vodvářkou s přáním dobrého a dlouhého života. Po slavnostním přípitku se znovu ujal slova a kytary pan Beno Trávníček a za zvuku jeho písniček si posluchači mohli nejenom vyměnit dojmy z tohoto příjemného setkání, ale také se občerstvit u bohatě prostřených stolů.

Zcela jistě se nenašel nikdo, kdo by odpoledne, ve kterém proběhl křest dvou nových knížek, považoval za ztracené. Naopak se domnívám, že všichni si odnesli jen ty nejlepší dojmy a pohlazení na duši. Čertovské (ne) pohádky, čtení jak pro děti tak pro dospělé, by neměly chybět v žádné obci, a to ani v těch, o kterých se autorka nezmiňuje. Ale těch je "po čertu" málo. Jinak čerti u nás působí téměř všude - od západu na východ, od severu na jih - zkrátka v celém regionu. A možná, že právě vyprávění o nich pomůže leckde upozornit na nebezpečí, s jakými nástrahami obyvatelé vesnic mohou počítat, co od nich mohou očekávat. Na druhé straně by kluci čertovští mohli kandidovat na neviditelné "pomocníky" a "advokáty" místních úřadů, jejichž zastupitelé pak leckteré nepravosti a místní čertoviny budou moci svést na síly pekelné.

Prodej knížek
"Čertovské (ne) pohádky" autorky Magdaleny Pokorné a ilustrátorky Lenky Hejdové i sbírčka básní Všech pět "P" jsou k dostání v prodejnách Kniha v Novém Strašecí a na Stochově, v Rakovníku pak v knihkupectví M&K a v Informačním centru. (Ne) pohádky můžete zakoupit i při návštěvě Rabasovy galerie, která knížky s finančním přispěním města Rakovník vydala.

NOVOSTRAŠECKÝ MĚSÍČNÍK

AKTUALITY
2006

září

Dne 1. října 2006 ve 14 hodin bude za účasti hejtmana Středočeského kraje Petra Bendla pokřtěna kniha pohádek z Rakovníka Čertovské (ne)pohádky autorky Magdaleny Pokorné s ilustracemi Lenky Hejdové.

Úvodní slovo pronese profesor strašeckého gymnázia PaedDr. Václav Vodvářka.

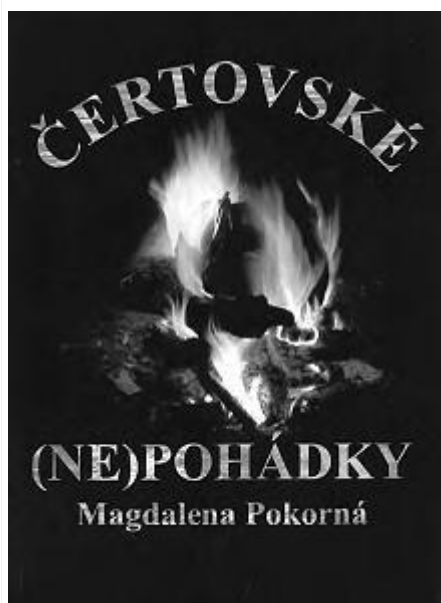
Nebude představena pouze kniha pohádek, ale i sbírka básní mladé nadějně autorky Terezy Hejdové Všech pět „P“.

Hudební kulisu dotvoří folkař Beno Trávníček.

A na co, že se máme těšit?

Kniha obsahuje 12 pohádek, ve kterých se autorka zmiňuje o místech nám známých. Příběhy jsou autorské a nepřevypravují žádné původní pověsti. Každá pohádka se začíná propracovanou perokresebnou iniciálou. Kniha je však ilustrována nejen perokresbami, ale i akvarely.

Věřili byste, že jen v záhlaví knihy v 18 písmenkách, ze kterých je složen název knihy se skrývá 21 čertíků a 28 zvířátek? Říkáte, že ne? Vězte, že tomu tak je a pokud se Vám tato kniha dostane do ruky nebo si ji koupíte, sami se budete moci přesvědčit o pravdivosti mých slov. *mč*

DNES

www.idnes.cz

19.05.2006 - (stc) - str. 05

Záhadná písmena v kostele mohou značit jméno krále

Třtice - Starobylý kostel sv. Mikuláše stojí ve Třtici na mírném návrší uprostřed návsi. Kdy byl založen, není známo. Původní stavba bývala obehnána zdí, takže kostel se nalézal v centru ohraničené plochy, do níž vedly tři vchody.

Bezpochyby tu býval hřbitov, neboť na východní straně kostela stávala kostnice. Dnešní barokní podobu získal sv. Mikuláš kolem roku 1840, kdy byl zcela přestavěn podle návrhu architekta Františka I. Préea. Zařízení kostela sv. Mikuláše je pseudogotické. Vévodí mu hlavní oltář z roku 1871, jehož dominantou je obraz sv. Mikuláše od L. J. Bernarda. Na dvou bočních oltářích z roku 1872 jsou obrazy sv. Terezie a sv. Alžběty od E. Lauffera.

Unikátem byla cínová křtitelnice, která nyní tvoří součást expozice hradního muzea na Křivoklátě. Do východní stěny kostela je zasazen obdélný kámen, v němž je vytesán nápis z několika záhadných písmen. Čitelné je pouze písmeno W uprostřed nápisu. Může jít o vladislavské W, které by mohlo nápis situovat na přelom 15. a 16. století. Zda jde o kryptogram, však nelze potvrdit.

Věž kostela měla dva zvony. Velký zvon se nazývá Svatá Trojice a byl ulit v dílně rakovnického mistra Flemmika roku 1607. Menší zvon se jmenoval Josef a slit byl roku 1737 v Praze v dílně Valentina Lissaka.

zdroj: <http://mfdnes.newtonit.cz/default.asp?cache=953472>

Učená společnost ČR se sešla nad tématem evropské integrace

Celé pondělí se na UK neslo ve znamení XII. valného shromáždění Učené společnosti České republiky. Již v dopoledních hodinách proběhlo vyhlášení a předání medailí a cen Učené společnosti pro rok 2006, následující program pak vyplňovaly přednášky a diskuze na téma "Integrace a směřování Evropy." S přednáškou vystoupil i prezident Václav Klaus.

Prezident se ve své přednášce věnoval některým dlouhodobým ukazatelům vývoje EU, důležitou část jeho vystoupení pak tvořila především kritika přemíry unijní byrokracie a přílišného množství nových legislativních úprav. Upozornil na to, že více než polovina z 22 000 "pieces of legislation", tedy zákonných úprav včetně novel apod. byla v rámci legislativy EU přijata v posledních osmi letech. Evropská unie podle Klause přechází od fáze liberalizační k fázi homogenizační či

unifikační, kterou charakterizuje právě přijímání nových a nových nařízení a zatěžováním lidské aktivity množstvím bariér a omezení. Členové Učené společnosti na toto téma, ale také na téma prospěšnosti vstupu ČR do EU dlouze polemizovali.

Na téma dalšího směřování Evropy vystoupili s přednáškami i prof. Jiří Musil, prof. Eva Hajičová, jež se zaměřila především na fenomén informační společnosti, prof. Jaroslav Krejčí s tématem kulturních a sociálních kontrastů v Evropě a prof. Petr Willich s přednáškou "České umění a evropská integrace."

Valné shromáždění Učené společnosti v prostorách Karolina bylo dvanáctým v pořadí. Jeho důležitým bodem byla také volba předsedy. Na dvouleté funkční období byl do funkce podruhé za sebou zvolen RNDr. Jiří Grygar, CSc. Učená společnost ČR vznikla z iniciativy prof. Otto Wichterleho (1913 - 1998) a prof. Rudolfa Zahradníka na slavnostním zasedání na témže místě 10. května 1994 za účasti 36 zakládajících členů, kteří pak byli dne 24. května téhož roku přijati prezidentem republiky Václavem Havlem na Pražském hradě.

Nová Společnost se tím přihlásila k tradicím Královské české společnosti nauk (zal. 1784) a České akademie věd a umění (zal. 1890) a její program je obdobný jako u učených společností ostatních, zejména evropských zemí, tj. podpora vzdělanosti, vědy a kulturní atmosféry doma i ve stycích mezi státy a národy. V současnosti má celkem 100 řádných a 38 čestných členů.

(sach)

Nositelé cen Učené společnosti pro rok 2006

kategorie středoškolský student - mimořádná cena

Tereza Hejdová - Gymnázium Zikmunda Wintra v Rakovníku za komplexní posouzení vývoje a stavu obce Třtice a za sborník „Regionální literatura Rakovnicka“.

Lukáš Severa - Gymnázium Husova v Benešově za studii „Kvantově-chemické výpočty vlastností některých azoniahelicenů“.

Zdroj: <http://iforum.cuni.cz/IFORUM-2937.html>

RESPEKT.CZ

Slavnost v bývalém Anenském klášteře v Praze

Slavnostní zahájení 8. ročníku Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů Jeden svět se za přítomnosti Václava Havla konalo v Pražské křižovatce, společenském sále zbudovaném v prostorách bývalého kláštera sv. Anny poblíž Betlémské kaple. Součástí zahájení festivalu bylo i předání cen studentům středních škol v literární soutěži. Téma pro esej, reportáž či rozhovor bylo: Za oponou zapomnění – komunismus. První místo putovalo do Českého Krumlova, druhé do Olomouce a třetí do Rakovníka. Získala ho **Tereza Hejdová** (O8) za svůj text Paměť rodinného alba. Patronem literární soutěže byl týdeník Respekt a společnost Člověk v tísni. Vítězné texty budou uveřejněny přímo v týdeníku a také v materiálech Jeden svět. K příjemnému prostředí patřilo i nádherné vystoupení dívčí skupiny Yellow sisters.

Paměť rodinného alba

Tereza Hejdová

Proti času listuji rodinným albem. Svatební fotky našich, mírně zažloutlé, ale poetickým nádechem doby už poněkud zašlé. Jak se ti dva mohli jen vzít? Máma je drobná osůbka, co ve svatebním vypadá nesmírně křehce. Táta vedle ní působí jako Herkules. Možná, aby ji ochránil. Ona kvůli němu opustila svět divadel a galerií, protože jak říká on, malovat a kreslit může i na venkově. Může, jenomže z klasického 3+1 na spořilovském sídlišti je domek se zahradou, kde se nezastavíš. Místo štětce hrábě, místo palety sekačka na trávu. Ne že by láska byla slepá. „Věděla jsem do čeho jdu,“ říká klidně, ale stejně se snaží natáhnout den jednou kvůli rozečtené knížce, jindy kvůli rozmalovanému obrázku.

On je z rodu sedláků. Spojený se svou rodnou hroudou na život a na smrt. Nikdy by za ní do Prahy nešel. Cokoli změnit na dvoře velikosti fotbalového hřiště je nemožné. Jednou tu máma chtěla uzoučký záhonek, který by oddělil zámkovou dlažbu od trávníku. Vypadalo to na rozvod. Jenomže ze záhonku brzy z jara zvědavě vykukují krokusy a jinak ho střeží stále zelená juka s nádhernými zvonkovými květy, co mírně voní po citróněch. Jak vybojovala dlažbu, už nevím. Máma je umíněná. Tvrdohlavější než sedlák. Její táta byl voják z povolání, máma vychovatelka. Na svatební fotce se děda drží jako generál. Ještě dnes mu ostře řezaná brada dodává mužný výraz a přivřené oči snivost. Ročník devětadvacet. Po válce se rozhodl změnit svět. Jen mu bylo osmnáct, nechal se naverbovat k policii. Kdoví jak to bylo. Prostě najednou stál na šumavské hranici a když se nechtěl jako zklamaný kluk vrátit domů, zůstal. Vůni lesů miloval a kompenzací za vojenským a komunistickým drilem byl sport. Nakonec se stal trenérem lehké atletiky, závodně střílel. Kam převeleli oddíl, musel i on. Babička začínala jako telefonistka v jakémsi pražském podniku. Jedináček, který si touhu po sourozencích kompenzoval mládežnickým hnutím. Recitace, divadlo, letní tábory, brigády... Co oni, to ona. A tak se v rámci budování republiky stala komunistkou snad ještě dříve, než byla plnoletá. Ideály postupně odpadávaly, svět se měnil sám a nejspíš ne k lepšímu. Ale to už měli dvě děti. K čemu velká gesta, když chcete, aby ti vaši smradi mohli vystudovat! Být komunistou znamenalo už jen platit příspěvky, chodit na schůze a průvody, a včas vylepovat plakátky do oken. A dávat si pozor na jazyk! Máma s úsměvem párkrát vyprávěla, jak coby studentka gymnázia oběma vypracovávala otázky na politická školení. Táta byl ochoten s ní o tom diskutovat, máma se všechny odpovědi drtila nazpaměť. Tak strašný strach, že při normalizaci přijdou o svou práci, se hned tak nevidí. Tátův bratr jako náčelník vojenské posádky nepustil ruské bratry do Hradce. Zbytek života vykládal z vagónů uhlí a všechny tři děti se mohly nanejvýš vyučit. Babi a děda se upnuli k tomu, že jejich děti by měli mít alespoň maturitu. Jenomže k tomu bylo potřeba projít opakovanými komunistickými prověrkami a kývnout na několikere přeložení. Jako by znalost MDH (nejde o městskou hromadnou dopravu, ale o mezinárodní dělnické a komunistické hnutí) rodičů mohla ovlivnit inteligenci dětí. Máma chtěla být učitelkou v mateřské školce. Třídní ze základy tehdy rodičům vysvětlil, že s ohledem na rodinou kaňku vychovávat drobotinu asi nebude moci. Po tom, jak věděl o problémech strýce, raději nikdo nepátral. V mámině posudku kulantně stálo, že není studijní typ. Přesto se přihlásila a talentovkami prošla mezi prvními, ale pro velký počet uchazečů... Skončila na gymplu a do dnes si není jistá, jestli tehdy někdo z rodičů nešel před komunistické papaláše ohýbat hřbet. Běžel čas a doba jemně poroztáhla sešňevování. Máma studovala na pedáku češtinu s výtvarkou a dál vypracovávala otázky na komunistická školení rodičům. O svém studiu říká, že nejsměšnější byly zkoušky z marxismu – leninismu. Vyhazovalo se z nich víc, než když jste třeba plavali v základech slávistiky. Jo a dokonce cestovala. Viděla Minsk i Vilnius, pobíhala po pláži Balatonu i Baltu. Prohlédla si Neseber i Burgas a Varšavu a Lodž. S tím, že na vlastní oči neuvidí ani Egypt, Louvre nebo Forum Romanum, ačkoliv o nich bude učit, se musela smířit. Spořádaně stála fronty na knižní novinky nebo třeba na banány a věřila, že jednou třeba vydělá tolik, že jí nebude líto vyměnit koruny za bony a koupit si v tuzexu džínny. První džínny v životě! To už bydlela v Praze a učila na základce. Svě první pracovní za uši si odbyla za stříbrný křížek na krku. V ředitelně jí vysvětlili, že náboženské symboly se neslučují s komunistickou výchovou a ona přece vystudovala za dělnické peníze. Po čase přišla nabídka na vstup do strany. Odmítla a byla přeložena. Nikoho nezajímalo, že je samoživitelka s ročním synkem a dojíždění jí zkomplikuje vyzvedávání dítěte z jeslí. Za rok se situace opakovala. „Práce se pro každého najde, že soudružko. Socialistický stát se postará o každého, ale vy si rozmyslete, co je pro vás skutečně dobré. A pro vašeho syna!“ Rozmyslela se a odstěhovala se z Prahy. Nejspíš proto, že bráškovi jesle nedělaly dobře. Věčné rýmy a píchání oušek mohla změna vzduchu zastavit. Zastavila.

Tátova rodina byla jiná. Děda ani na svatebních fotkách do obleku nepasuje. Statný chlap s velikýma

mozolnatýma rukama, kůží větrem ošlehanou a dobráckýma očima. To babičky pohled byl rentgenový. Jako by zkoumala, co od koho může čekat. Život ji naučil, že věřit se nemůže nikomu. Brzy po válce se přivdala na dědův grunt. Ze selského do selského. Tohle problém nebyl. Spíš bylo chybou, že i bez čeledínů a děveček plnili státní dodávky. Jak donutit vstoupit do družstva? Jednoduše, mladý sedlák musí z domu. Ostatně měl vliv na půl vsi. Zatímco děda u černých baronů budoval Moravu, združstevňování pokročilo do té míry, že rodině zabavili pole i dobytek. „I tu kulhavou ovečku,“ jak říkává strýc, co mu tehdy byly tři roky. Babička čekala tátu, ale domů k rodičům se nevrátila. Zapečetili sýpku, zakázali přístup do sadu. Bylo po žních a nebylo co jíst. Nevzdala to, i když tchýně odjela za dcerou. Zbyl jí tchán a děti. Nebyla na tom tak špatně. Sousedy naložili na vůz a vyvezli kamsi na samotu do lesů. Jedinou možností obživy zůstalo na vsi družstvo. Jíst se musí. Začala v rostlinné výrobě, ale když jí na jejich dvoře postavili družstevní odchovnu selat, starala se o selátka. Přece si nenasadí do dvora někoho cizího. Teprve tehdy zjistila, kdo je kdo. Za pár měsíců po smrti Gottwalda se děda vrátil domů. Domů znamenalo tam, kde mu jeden odváděl krávy a druhý věšel petlice a zámky na jeho stodolu, chlěvy, chmelovou sušárnu... Kde předseda MNV podepsal papír, že studium kulackých dětí je nežádoucí. A jiný, kde bylo pod jmény do PTP – návrat nežádoucí. Nezahořkl. Když socialistické rozkrádání nabylo vrchu nad nadšeným budováním socialismu, požádali ho, aby se stal správcem družstevního statku. A tak osedlal koně, aby skutečně dohlédl na každou práci. Tohle přece znal z domova. Nařizování práce od stolu nemá moc smysl. Pak jen slyšíte, že nic nejde. Je třeba ukázat, jak na to, že tomu rozumíte a že podvádění se netrpí. Nehodlal budovat socialismus, ale půda potřebuje svoje. A on dělal svou práci poctivě a dokonce s láskou. Aby rodině přilepšil, začal včelařit. Z jednoho úlu jich za čas bylo čtyřicet. Sebrali mu pole, ale zahrada zůstala. A tak bylo třeba všechno přeorganizovat, aby je uživila. Mezi ovocnými stromy burgán nebo brambory. Většina práce rukama, protože stroje si vzali také. Ale kluci vystudovali. A oba si z dětství nesou poselství pravěkých zemědělců. Země vás uživí, ať se děje cokoli. Ale domov a půdu si musíte chránit.

Slečna z města do selského! Asi to nebyla idyla. Pamatuji si babi, jak všechno organizovala a některé rady byly po tolika letech docela potupné: „Cibulky sázej kořínkem dolů! Na tak hluboko! Lístky marijánky otrhávej. V drhnuté jsou pak klacky! Rajská se přislazuje rybízovou marmeládou...“ Nic nikdy nebylo úplně dobře. Inu slečna z města. Ale na fotkách tohle vidět není. Máma má oddaný výraz. Stojí vedle chlapa. Vedle chlapa, který se o svou rodinu vždycky dokáže postarat. Má to v genech a máma to ví. Jasně to ví. I proto si ho vybrala.

Zavírám staré album. Co fotografie, to příběh a pocit. Někdy polozapomenutý. Jenomže některé z příběhů by svět zapomenout neměl. Třeba na strach, který nutně provází diktátorskou moc. Na odposlouchávání, donášení a podráženi blízkých, které za cenu zdánlivých výhod se v takovém systému snaží někteří vytěžit. Jaký byl rozdíl mezi fašistickou a komunistickou diktaturou? Že je dnes už všechno jinak a není třeba se zavírat ve vzpomínkách? Kdo ví! Do škol se vrátily posudky a je jen otázka času, až chytrého napadne, že takový posudek může být i dobře placenou vstupenkou pro studium. Na vědomostech nezáleží. To důležité je přece lojalita. Ale to už tady přece bylo. Možná zůstane svobodná možnost cestovat všude po světě, ale při dnešním způsobu zadluženosti republiky, nezaměstnanosti a růstu sociálních rozdílů nebude mít obyčejný pracující člověk finanční možnost podívat se dál než za humna. Jako by lidská paměť selhávala, jako bychom si nějak podivně nechtěli zadat. To vláda rozhodla... To oni zvolili... Já jsem jen mlčel. Jenomže mlčení znamená souhlas. A proto je třeba čas od času prolistovat stará rodinná alba a připomenout si, kdo jsme a co od života chceme, abychom proto nezapomněli udělat to podstatné.

Texty nebyly redakcí upravovány.

zdroj: <http://respekt.ihned.cz/c1-36260350-pamet-rodinneho-alba>

Kultura - Knihy:

Tereza Hejdová - Černobílé blues

08:30 | 27.3.2006

Tereza Hejdová

Báseň týdne - Největší bolestí mladé poezie bývá její zoufalá stylizace. Do neproniknutelnosti obrazů, do komplikovanosti sdělení a do vševědoucnosti. Mladí autoři na základě své šestnáctileté životní zkušenosti zhusta sdělují čtenářům (pravidelně za použití vykloubené morfologie i syntaxe a konotací, jimž druhý den nerozumějí ani oni sami) veliké pravdy o podstatě světa a lidského bytí v něm. Tereza Hejdová nic z toho nedělá. Popisuje všednodennost pohledem, který je schopný přečíst její poetiku. Nic víc. A sbírá za to literární ceny jednu za druhou.

Černobílé blues

*Je černobílý den
Do proužků vyšňořen
a zamknut do kláves
mlhavou cestičkou sbíhá se na náves
kde školní autobus
nabírá hejno*

*Je bílý den
Jen matika bude černá*

Letní noci

*Tiché a svaté
jsou noci v červenci*

to se potkávají milenci.

Tereza Hejdová (1987) - Verše píše od ranného dospívání. Její práce byly oceněny v řadě literárních soutěží: Ortenova Kutná Hora, Za oponou zapomnění (Respekt), Jeden svět (Člověk v tísní), Mělnický pegas (Obec spisovatelů), dvakrát se stala absolutní vítězkou napříč všemi kategoriemi soutěže Macharův Brandýs. Její tvorba je dostupná na několika tematicky zaměřených webových stránkách, vystupuje na veřejných čteních, v roce 2005 vydala básnickou sbírku Rara avis. Tereza Hejdová žije ve vesničce Třtice, studuje posledním rokem na Gymnáziu Zikmunda Wintra v Rakovníku.

zdroj: <http://aktualne.centrum.cz/kultura/knihy/clanek.phtml?id=112592>

Hlavní záhlaví	Karla krátká, 1950
Název	Jen kopyt ozvěna / Karla Krátká; (ilustrace Lenka Hejdová)
Vydání	1. vyd.
Nakl. údaje	[Milostín : Karla Krátká], 2006
Popis (rozsah)	92 s. : il. ; 17 cm
ISBN	80-254-2429-4 (v knize neuvedeno : brož.)
Edice	4jk
Varianta názvu	Jen kopyt ozvěna
Další původce	Hejdová Lenka, 1957
Poznámka	553 výt.
Forma, žánr	* česká poezie
Skupina Konspektu	821.162.1 - Česká poezie
MDT	821.162.3-1 (0:82-1)
Forma, žánr-angl.	* Czech poetry
Google	ISBN:8025424294 OCLC:236562310
Systém. číslo	1798753
zdroj: http://sigma.nkp.cz	

NK Databáze Národní knihovny

Hlavní záhlaví	Krátká Karla, 1950
Název	Ještě jsi ve mně neumřel / Karla Krátká; (ilustrace Lenka Hejdová)
Vydání	1. vyd.
Nakl. údaje	[Milostín] : Karla Krátká, 2006
Popis (rozsah)	99 s. : il. ; 17 cm
ISBN	80-254-2430-8 (v knize neuvedeno : brož.)
Edice	4jk
Varianta názvu	Ještě jsi ve mně neumřel

Další původce	Hejdová Lenka, 1957
Poznámka	V prelimináriích autorka uvedena jako Karla Krátká-Chudobová 553 výt.
Forma, žánr	* česká poezie
Skupina Konspektu	821.162.3-1 - Česká poezie
MDT	821.162.3-1 (0:82-1)
Forma, žánr-angl.	* Czech poetry
Google	ISBN:8025424308
System. číslo	1798752

zdroj: <http://sigma.nkp.cz>
